

KURSTENTAMEN 25.10.2016 kl. 8-12

NAMN:

MATRIKELNR:

Examinator: Sonja Grönblom

- ✓ Kontrollera att du har 8 sidor.
- ✓ Skriv ditt svar enbart på angivet utrymme – inga andra papper samlas in!
- ✓ Tentamen ger maximalt 30 poäng
- ✓ För godkänt i kursen krävs minst 35 poäng

1. Ringa in **ETT** korrekt alternativ.

1 rätt svar = 0.25p; 2 rätt svar = 0.50p; 3 rätt svar = 0.75p;

4 rätt svar = 1p; 5 rätt svar = 2p; 6 rätt svar = 3p; 7 rätt svar = 4p;

8 rätt svar = 5p; 9 rätt svar = 6p; 10 rätt svar = 7p; 11 rätt svar = 8p;

12 rätt svar = 9p; 13 rätt svar = 10p.

Obesvarat = 0p. Fel svar = 0p. Flera svar på en fråga = 0p.

1) I grundkursen i nationalekonomi ingår att ge föreläsningar och att rätta inlämningsuppgifter. Jonas kan ge 3 föreläsningar eller rätta 1 inlämningsuppgift i veckan och Sonja kan ge 2 föreläsningar eller rätta 2 inlämningsuppgifter i veckan. Vad är sant?

- Jonas har komparativa fördelar i att ge föreläsningar
- Sonja har komparativa fördelar i att ge föreläsningar
- Jonas har absolut fördel i att rätta inlämningsuppgifter
- Sonja har absolut fördel i att ge föreläsningar

2) Vad är en så kallad nödvändighetsvara (=basvara)?

- En normal vara där efterfrågan ökar med procentuellt mer än inkomsten
- En inferiör vara där efterfrågan ökar med procentuellt mindre än inkomsten
- En normal vara där efterfrågan ökar med procentuellt mindre än inkomsten
- En inferiör vara där efterfrågan ökar med procentuellt mer än inkomsten

3) Vara A är en normalvara. Om inkomsten minskar så kommer jämviktspriset på vara A att:

- minska, vilket också jämviktsmängden gör
- minska, medan jämviktsmängden ökar
- öka, vilket också jämviktsmängden gör
- öka, medan jämviktsmängden minskar

- 4) Då priset på hallon stiger från 12 euro till 14 euro per liter så minskar den efterfrågade mängden från 120 liter till 110 liter. Efterfrågans priselasticitet är därför:
- - 2.0
 - - 0.5
 - - 1.0
 - - 0.1
- 5) Anta att efterfrågans priselasticitet för kaffe är - 0.2. Konsumenterna kräver nu bättre arbetsförhållanden för kaffearbetarna. Förbättrade arbetsförhållanden leder till att kaffepriset stiger med 10 procent. Med hur många procent ändras kaffekonsumtionen?
- ökar med 20 procent
 - minskar med 10 procent
 - minskar med 2 procent
 - ökar med 5 procent
- 6) Marknaden för häftapparater utmärks av fullständig konkurrens. Efterfrågan och utbudet kan beskrivas som $P_D = 10 - 0.5Q$ och $P_S = 1.5Q$. Konsument- och producentöverskottet blir därför:
- 12,50 euro respektive 37,5 euro
 - 1,25 euro respektive 3,75 euro
 - 10 euro respektive 1,50 euro
 - 6,25 euro respektive 18,75 euro
- 7) Marknaden för socker kännetecknas av fullständig konkurrens och efterfrågan ges av $P_D = 5 - 0.1Q$ och utbudet ges av $P_S = 0.1Q$, där Q är kilogram socker och P är priset i euro. Finska staten bestämmer att trotsa EU och inför en styckskatt på 1 euro per kilogram socker. Priset för konsumenten höjs med:
- 0,75 euro
 - 0,5 euro
 - 0,25 euro
 - 1 euro
- 8) De nordiska välfärdsstaterna vill råda bukt på import av kaffe där kaffeproducenterna utnyttjar barnarbetskraft och inför därför en styckskatt på 10 euro per importerat kaffepaket. Kaffemarknaden befinner sig i fullständig konkurrens och efterfrågan på kaffe ges av $P_D = 100 - 0.4Q$ och utbudet av $P_S = 10 + 0.6Q$, där Q är antal kaffepaket och P är priset i euro. Med hur mycket minskar konsumtionen av kaffe i Finland?
- Konsumtionen minskar med 2 kaffepaket
 - Konsumtionen minskar med 10 kaffepaket
 - Konsumtionen minskar med 1 kaffepaket
 - Konsumtionen ökar med 1 kaffepaket

- 9) Kaffemarknaden befinner sig i fullständig konkurrens och efterfrågan på kaffet ges av $P_D = 100 - 0.4Q$ och utbudet av $P_S = 10 + 0.6Q$, där Q är antalet kaffepaket och P är priset i euro. Anta att det införs en styckskatt på 10 euro per kaffepaket. Vilket av följande påståenden är sant?
- Konsumenternas efterfråga är oelastisk och de får därmed bära större del av skattebördan (60 %)
 - Konsumenternas skatteincidens är 0.4, dvs. de bär 40 % av skattebördan
 - Konsumenten får alltid bära den största delen av skattebördan
 - Skattebördan delas alltid jämnt mellan konsumenten och producenten
- 10) Anta att räntan är 1,4 procent. Du får nu välja mellan att få 112 om tre år, 91 euro om två år, 82 euro om ett år eller 69 euro i dag. Vad väljer du om du tar alternativet med högsta nuvärde?
- 91 om två år
 - 82 om ett år
 - 112 om tre år
 - 69 idag
- 11) Anta att efterfrågan på en marknad i fullständig konkurrens ges av $Q_D = 8\,000 - 50P$ och utbudet av $Q_S = 40P - 1000$. Varje enskilt företag har $MC = 7q - 40$. Marknaden kommer att bestå av:
- 140 företag
 - 100 företag
 - 120 företag
 - 150 företag
- 12) Halmes bageri producerar 100 limpor i månaden. Vid denna kvantitet är $MC = 2$ euro och $ATC = 4$ euro. Följande gäller:
- ATC minskar då den producerade mängden ökar
 - ATC ökar då den producerade mängden ökar
 - AFC ökar då den producerade mängden ökar
 - AVC minskar då den producerade mängden minskar
- 13) Ett företag som producerar yogamattor har kostnadsfunktionen $MC = 1 + 0.004q$. Vad blir den vinstmaximerade kvantiteten då marknaden kännetecknas av fullständig konkurrens och priset på marknaden just nu är 11 euro?
- 2 250 mattor
 - 1 500 mattor
 - 2 500 mattor
 - 1 250 mattor

2. VR har fått kritik för dyra biljetter och indragna turer. VR har undersökt marknaden och fått fram att efterfrågan bland studeranden och bland arbetande är olika på rutten Åbo-Helsingfors. Efterfrågan bland studeranden ges av $Q_D = 300 - 10P$ medan efterfrågan bland arbetande ges av $Q_D = 200 - 4P$, där P står för priset i euro och Q antalet biljetter. Marginalkostnaderna är alltid 5 euro och fasta kostnaderna 10 000 euro.

a) Vilka tre villkor måste vara uppfyllda för att VR ska kunna prisdiskriminera? (1p)

b) Hur stor blir vinsten för VR om företaget prisdiskriminerar? Redovisa dina beräkningar och illustrera i två skilda grafer. (4p)

c) Marknaden för tågtrafik är ett så kallat naturligt monopol. Förklara utförligt varför. (2p)

d) Aktivister kräver att tågturerna ska behandlas som en kollektiv vara. De påstår att den totala marginella betalningsviljan bland resenärerna är $MBV_{TOT} = 20\,000 - 1\,000Q$, där Q är antalet turer. Marginalkostnaderna är alltid 10 000 euro. Hur många turer bör VR köra för att det skall vara samhällsekonomiskt optimalt? Redovisa dina beräkningar. (1p)

e) Miljöaktivister protesterar högljutt mot antalet turer. De anser att tågen förorsakar skada för närliggande miljö och kräver att antalet turer skall minska. Hur skall problemet lösas enligt *Coase-teoremet*? (2p)

3. Det går bra för den finska varvsindustrin. Under hösten har t.ex. Åbovarvet Meyer Turku fått flera stororder på nya fartyg och efterfrågan på varvsarbetare förutspås därmed öka. Anta att arbetsmarknaden präglas av fullständig konkurrens och att efterfrågan ges av $L_D = 72\,000 - 20w$ och utbudet av $w_S = 1\,600 + 0.03L$.
- a) Finansminister Petteri Orpo ser sin chans att dryga ut statskassan och föreslår därför att en styckskatt på 150 euro ska införas för varje varvsarbetare. Hur stor del av skatten skulle bäras av arbetstagarna om den skulle införas? Redovisa dina beräkningar och illustrera i en graf. (3p)

- b) Orpo skrotar förslaget om en styckskatt efter att ha hört fackförbundet. Fackförbundet föreslår istället en minimilön som skulle ligga 150 euro över jämviktslönen. Hur hög blir arbetslösheten (dvs. det totala antalet arbetslösa) om minimilönen införs? Redovisa dina beräkningar. (2p)
- c) Meyer Turku har monopsoni på arbetsmarknaden för varvsarbetare i Egentliga Finland. Anta att förslaget om minimilön inte gick igenom och att företagets efterfråga på arbetskraft just nu är $L_D = 12\,000 - 4w/3$ och utbudet är $L_S = 8w/3$ (Tips: $MC = 6L/8$). Hur många anställer Åbovarvet och till vilken lön? Redovisa dina beräkningar och illustrera i en graf. (3p)

- d) Anta att Meyer Turku har monopol på fartyg. Varför leder monopol till dödviktsförlust? Förklara tydligt och illustrera ditt resonemang. (2p)

Innan du lämnar in:

- Kolla att du svarat på alla frågor
- Kolla att du har ringat in endast ETT alternativ i flervalsfrågan
- Kolla att du har redovisat för dina beräkningar där det frågas efter det
- Kolla att du har ritat en graf där det frågas efter det
- Korrekturläs dina svar
- Kontrollräkna dina svar
- Kontrollera att du har markerat ut precis allting i dina grafer

LYCKA TILL!